หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ป่าอนุรักษ์
คำสำคัญ	พื้นที่ป่าอนุรักษ์ / พื้นที่กันชน / เขตควบคุมการใช้ประโยชน์
ชื่อนักศึกษา	กฤษณะพงศ์ พิษณุพงศ์วิชชา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.สุระทิน ชัยทองคำ
ระดับการศึกษา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
พ.ศ.	2566

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการบังคับใช้กฎหมายในพื้นที่ป่าอนุรักษ์ เนื่องจากการกำหนดเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในอดีตมิได้มีกระบวนการมีส่วนร่วมและขาดการลงสำรวจพื้นที่ จึงทำให้มีการประกาศพื้นที่ป่าอนุรักษ์ทับซ้อนกับพื้นที่อยู่อาศัยทำกินของราษฎร เกิดเป็นปัญหาความขัดแย้งระหว่างราษฎรกับรัฐว่าใครเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินมากกว่ากัน ซึ่งรัฐบาลในอดีตได้พยายามแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง โดยการออกกฎหมายและนโยบายต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพผลจากการศึกษาพบว่า กฎหมายไทยที่ใช้บังคับกับพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในปัจจุบัน ได้แก่

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 มีลักษณะเป็นการจำกัดสิทธิในที่ดินและสิทธิในการใช้ประโยชน์ในพื้นที่ป่า เนื่องจากเมื่อมีการกำหนดเป็นพื้นที่ป่าอนุรักษ์แล้ว ไม่ว่าจะเป็นอุทยานแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า หรือเขตห้ามล่าสัตว์ป่า การเข้าไปบุกรุก ครอบครองหรืออยู่อาศัยต่อไปย่อมมีความผิดตามกฎหมาย รวมถึงมาตรการของรัฐบาลตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เรื่อง การแก้ไขปัญหาที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ ตลอดจนคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 64/2557 เรื่อง การปราบปรามและหยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ 66/2557 เรื่อง เพิ่มเติม หน่วยงานสำหรับการปราบปราม หยุดยั้งการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ และนโยบายการปฏิบัติงานเป็นการชั่วคราวในสภาวการณ์ปัจจุบันพบว่า มีลักษณะเป็นการผ่อนปรนบทบัญญัติของกฎหมายแต่ก็ยังคงไม่สามารถยับยั้งปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า อันเกิดจากการถางป่าเพื่อทำกิน การซื้อขายพื้นที่ป่า การเปลี่ยนมือเข้าครอบครองพื้นที่ป่า หรือการขยายการครอบครองพื้นที่ของกลุ่มคน เพื่อทำธุรกิจโรงแรม รีสอร์ท และทำการเกษตรแปลงใหญ่ อีกทั้งไม่สามารถแก้ไขปัญหา

SPU CHONBURI

ป่าบุกรุกคนให้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดเป็นปัญหาสำคัญที่ไม่สามารถใช้มาตรการทางกฎหมายบังคับได้อย่างเฉียบขาด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะโดยเห็นควรแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 โดยปรับปรุงขั้นตอนการกำหนดพื้นที่และแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการกำหนด ปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือขยายแนวเขต รวมถึงมีส่วนร่วมในการประกาศพื้นที่ป่าอนุรักษ์แห่งใหม่เพิ่มเติม เพื่อป้องกันปัญหาแนวเขตอุทยานแห่งชาติซ้อนทับกับพื้นที่ทำกินหรือใช้ประโยชน์ของราษฎร กำหนดให้ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 30 มิถุนายน 2541 โดยนำหลักการและมาตรการต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวไปแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. 2562 เพื่อกำหนดเป็นบทบัญญัติของกฎหมาย และเพิ่มเติมการกำหนดให้มีพื้นที่กันชนเพื่อให้เอกชนที่ผ่านการตรวจพิสูจน์การครอบครองที่ดินในพื้นที่ป่าอนุรักษ์แล้ว สามารถอยู่อาศัยทำกินในพื้นที่กันชนได้ตามหลักเกณฑ์และมาตรการที่กำหนด โดยกำหนดเป็น “เขตควบคุมการใช้ประโยชน์เพื่อการอนุรักษ์ ตลอดจนเสนอแนะเพิ่มหลักการแบ่งพื้นที่ป่าอนุรักษ์ออกเป็นเขตต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการควบคุมดูแลและบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

SPU CHONBURI

Thesis Title	Problems and Obstacles on Legal Enforcement in Conservation Zone
Keyword	Conservation Zone / Buffer Zone / Management and Control Area
Student	Kritsanapong Pisanupongvitcha
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Surathin Chaithongkarm
Level of Study	Master of Law
Faculty	School of Law , Sripatum University at Chonburi
Year	2023

ABSTRACT

This thesis aim to study about land holding for living in conservation zone in legal problem term. In the past, the established of forest conserved zone was lack of stakeholder participated and lack of survey. So, it was announcement in overlap with private land. So, it was happened conflict of between private and govern in holding. Moreover, past government was should have solved problem by legislation and made policy relate it but it wasn't work.

As a result of the study, applicable Thai law in forest conserved in present such as National Park Act B.E. 2019 and Wildlife Preservation and Protection Act B.E. 2019. These laws limit right to use restrictions in land and forest area. So, define conservation area include National park, Wildlife sanctuary, Wild Hunting Zone, Intrusion, occupy or living in these areas are illegal. Including government measure in Cabinet resolution on 30 June 1998 about resolving land issues in conservation forests. As well as, Order of the National Council for Peace and Order No. 64/2557 in suppress and quell the invasion destroyed the forest resources and Order of the National Council for Peace and Order No. 66/2557 in additional authorities for repression and stop the invasion and temporary policy for practice nowadays. A thesis founding in leniency in law enforcement but inhibit wild invasion. So, forest clearing for agriculture, selling forest area, occupy changing holder, land spread occupy for property and large agriculture land. These Orders not only unresolved problems in forest invasion but also a cause of legal enforcement problem.

So that, this thesis has suggestions for amendment National Park Act B.E. 2019 and Wildlife Preservation and Protection Act B.E. 2019 by improve defining area and conservation area process

SPU CHONBURI

for communities and local government participation in defining new special use zone to prevent overlap area between National Park and private living land. Also the cabinet resolution on 30 June 1998 should be canceled to perform management and control area but some of the principles in the cabinet resolution about using conservation areas can determine in the Acts by specific buffer zone on who has right, people may receive rights of use, management or access, but no rights of ownership and specific rules on who has rights and what rights are given.

SPU CHONBURI